

OKÉNKO

D O F A R N O S T I

V Y D Á V Á F A R N O S T S V . V Á C L A V A V L E T O H R A D Ě

Ročník XXIII.

listopad 2014

číslo 11

Koloběh života (podzimní)

Slunce se prohání po podzimní oranici
a smutek holých větví skromným teplem
zahání...
Zkroucený list třešně urputně hájí své místo
na větvi,
jako my –
křechovitě držíme své postavení, představy,
 sny...
Mrazivá noc projde krajem a list vyčerpán
bojem
v kruzích padá na zem – umírá v tichu...

A v tom letu – zapomene svoji pýchu?

Jana Flidrová

Úvodem

Ještěrka v případě nebezpečí pustí ocásek, ten se kroubí a zaujme útočníka; šachista obětuje cennou figuru, aby sebral dámu. M. Zeman je velice chytrý, jeho vulgarita a pokleslý způsob udělování státních vyznamenání mají naši pozornost odvést od jeho – pro nás nebezpečných – politických postojů k Rusku a Číně. To je ještě mnohem horší než presidentův chybějící charakter a špatný příklad pro občany. Je rozdíl mezi krtečkem z pohádky a krtekem v zahrádce. V. Klaus ryje do Václava Havla a EU a M. Zeman do slušných lidí. Za úpadek politiky a mravů nesou odpovědnost velkým dílem minulí politici, nespravovali zemi, ale zvolili jsme je my. Naši biskupové nás v pastýřském listu vyzývají, abychom se na naše politiky kriticky obraceli. My pány biskupy prosíme: „Vy se s politiky setkáváte, i na slavnostech a rautech, říkejte jim i nepřijemnou pravdu. Některé vážené osobnosti země do Vladislavského sálu odmítly přijít.“

Pan biskup Václav Malý v totalitních zemích disidenty navštěvuje.

/v

BEZ CITU A TAKTU

„Cesty víry“ se dne 14. 9. 2014 věnovaly eu-charistickému zázraku ve středověkém Orvietu. Pro české publikum silná káva. Navíc – bez citu a taktu. Čekal jsem reakci povolání. Když žádná nebyla, ozývám se tedy já. (Role, opomínuté hercem, se ujímá ochotník. Takto berte, prosím, všechno, co píšu.)

Krále Ludvíka IX. volali, aby ihned přispěchal do kaple, že tam krvácí hostie. Král psal klidně dál, jen poznámenal, aby tam šel ten, kdo pochybuje. Ve městě Orvietu – jak bylo nešetřně řečeno na ČT 2 – se zase hostie proměnila v krvácející kus masa. Vzpomněl jsem si nejen na krále Ludvíka IX., ale i na paní Bezdíčkovou z Brna: „Když se při mši láme hostie, křupe to jako Ježíškovy kostičky!“ Ponechme středověku krvavé maso a paní Bezdíčkové Ježíškovy kostičky. Nežijeme přece ve středověku ani nejsme katolická pacholátka jako ta paní. Když nás někdo políbí, neuvažujeme, že se nás „dotklo maso“. Myslíme na lásku! Ježíšův tělesný dotek Chleba a Vína z jeho Stolu nás nevede ke zkoumání CO a JAK, ale k radosti, že je vůči nám tak lidský ve své božské lásce. A kdo je suchopárný scholastik, ať si prostuduje modlitbu Teilharda de Chardin „Mše nad světem“. Nebo i první list apoštola Pavla ke Korintským 10, 16-17: „Chléb, který lámeme, což to není účast v těle Kristově? Je to jeden chléb, a proto tvoříme jedno tělo.“ Svatému tajemství neposlouží patologie ...

Jan Rybář

Draží bratři a sestry,

... obraťte se na naše politiky s výzvami, aby se více angažovali pro spravedlnost a mír ve světě, pro lidská práva a pomoc trpícím. Ať nemají strach připojit se k sankcím vůči agresorům, ani když to bude znamenat omezení našich obchodů a od každého z nás to bude vyžadovat nějakou oběť. Pro naši zemi od nich požadujte rozhodování v souladu s morálkou a zásadami Desatera Božích přikázání.

z pastýřského listu českých a moravských biskupů, 28.10.2014

Bud' příjemný a milý ve tváři, vlídný a zdvořilý ve způsobech, přívětivý a pravdomluvný ústy, vroucí a upřímný srdcem. Miluj a tak milován budeš.

Jan Amos Komenský

Tváři v tvář mnoha pastoračním potřebám, tváři v tvář tolika potřebám mužů a žen riskujeme, že se zalekneme a pohroužíme do sebe s postojem strachu a obrany. A odtud se pak rodí pokušení povýšenosti a klerikalismu, pokušení kodifikovat víru do pravidel a pouček.

římský biskup František

ŘÍMSKÝ BISKUP FRANTIŠEK

řekl v předvečer synodu o rodině při vigili na Svatopetrském náměstí:

Abychom našli to, co dnes Pán žádá po své církvi, musíme dopřát sluchu tepu této doby a „cítit“ s dnešními lidmi natolik, abychom byli proniknuti jejich radostmi a nadějemi, jejich smutky a úzkostmi (*Gaudium et spes*, 1). Tak budeme umět nabídnout dobrou zvěst o rodině věrohodně....

Pro synodní otce žádáme od Ducha svatého především dar naslouchání - naslouchání Bohu, dokud spolu s Ním nezaslechnou volání lidu, a naslouchání lidu, dokud nebudeme dýchat vůlí, ke které nás Bůh volá.

Kromě naslouchání snažně prosíme o ochotu k upřímné, otevřené a bratrské konfrontaci, vedoucí k tomu, abychom na sebe vzali pastorační zodpovědnost za otázky, které s sebou přináší současné epochální změny. Dovolme, aby tyto otázky pronikly do našeho srdce, aniž bychom pozbyli klidu, nýbrž mějme klidnou důvěru v Pána, který nás ve svůj čas opětovně přivede k jednotě ...

Kéž nad synodem, církví a celým lidstvem zavane vítr letnic. Kéž rozplete uzly, které lidem brání v setkání, kéž zacelí krvácející rány a opětovně zažehne naději. A je mnoho lidí, kteří ji nemají. Kéž nám udělí takovou kreativní lásku, která by nám umožnila milovat tak, jako miloval Ježíš.

Při ranní bohoslužbě v Domu svaté Marty:

V nebezpečí byla nauka, učení Zákona, které oni – teologové – vypracovávali celá staletí. Činili tak sice z lásky a ve věrnosti Bohu - řekl dále papež - ale uzavřeli se v tom. Jednoduše zapomněli na dějiny. Zapomněli, že Bůh, který je Bohem Zákona, je Bohem překvapení ... „A to by nás mělo vést k zamyšlení: Ipím na svém, na svých idejích? Jsem uzavřený? Anebo jsem otevřený překvapením od Boha? Jsem nehybným člověkem anebo putujícím? Věřím v Ježíše Krista? Věřím v to, co učinil Ježíš, který zemřel, vstal z mrtvých a tím vše končí, anebo věřím, že cesta pokračuje dál až ke zralosti, k manifestaci Pánovy slávy? Jsem schopný chápat znamení časů a být věrný Pánovu hlasu, který se v nich projevuje? Můžeme si dnes položit tyto otázky a žádat Pána o srdce, které miluje Zákon, protože je to Boží Zákon, ale které miluje také Boží překvapení a ví, že tento posvátný Zákon není samoúčelný.“ ...

Část závěrečného projevu Františka, na konci synodu o rodině /účastníci synodu jej odměnili pětiminutovým potleskem vestoje):

Klidně bych mohl říci, že jsme v duchu kolegiality a synodality opravdu prožili synodu, solidární a společnou cestu ...

A protože jde o cestu lidí, objevily se spolu s útechami také momenty neútechy, napětí a pokušení, která by bylo možno zmínit podrobněji:

Pokušení nepřátelské umíněnosti, tj. snahy uzavřít se do toho, co je psáno (litery), a nechat se překvapovat Bohem, který je Bo-

hem překvapení (duch); do zákona, do jistoty toho, co známe, a ne toho, co se máme ještě naučit a čeho máme dosáhnout. Od Ježíšových dob je to pokušení horlivců, skrupulantů, puntičkářů a nebo – dnes – takzvaných „tradicionalistů“ a také intelektuálů.

Pokušení destruktivního humanitářství, které ve jménu klamného milosrdenství obvazuje rány bez toho, že by nejprve hojilo a léčilo, zaobírá se příznaky a nikoli příčinami a kořeny. To je pokušení „humanitářství“, bázlivců a také takzvaných „progresistů a liberálů“.

Pokušení přetvořit kámen na chléb a zkrátit tak dlouhý, tíživý a úmorný půst (srov. Lk 4,1-4) a také přetvořit chléb na kámen a kamenovat hříšníky, slabochy a nemocné (srov. Jan 8,7), to znamená přetvořit jej na „neúnosná břemena“ (srov. Lk 11,46).

Pokušení sestoupit z kříže, uspokojit tak lid a neplnit dále Otcovu vůli; podrobit se světskému duchu a nesnažit se ho naopak očistit a podrobit Duchu svatému.

Pokušení opomíjet „depositum fidei“ a považovat se nikoli za strážce, ale za vlastníky a pány anebo na druhé straně pokušení opomíjet realitu a používat pedantský a uhlažený jazyk s cílem mluvit mnoho a neřít nic! Myslíme, že se tyto věci nazývaly „byzantinismus“ ...

Osobně by mi působilo velkou starost a zármutek, kdyby tato pokušení nebyla a nevyskytly se vzrušené diskuse, duchovní hnutí (DC, 6), kdyby všichni souhlasili nebo se utekli k falešnému kvietistickému pokoji. Naopak, viděl jsem a slyšel – s radostí a uznáním – promluvy a vystoupení plné víry, pastoračního a věroučného zápalu, moudrosti, přímosti a odvahy: odhodlanosti (*parresie*). A cítil jsem, jak před očima vyvstává dobro církve, rodin a *suprema lex, salus animarum* (srov. CIC, kán. 1752). A to vždy, jak jsme tady v aule řekli, aniž by někdy byla zpochybněna základní pravda svátosti manželství: nerozlučnost, jednota, věrnost, rodičovství čili otevřenost životu (srov. CIC, kán. 1055, 1056

a *Gaudium et spes*, 48).

A to je církev, Pánova vinice, plodná a starostlivá Matka, která nemá strach vyhrnout si rukávy a lít olej a víno na rány lidí (srov. Lk 10,25-37); která nehledí na lidstvo z proskleného zámku, aby lidi soudila nebo třídila. Taková je jedna, svatá, všeobecná a apoštolská církev, pravá Kristova nevěsta, která se snaží být věrná svému Ženichovi a Jeho učení. To je církev, která nemá strach jíst a pít s prostitutkami a celníky (srov. Lk 15). Církev, která má rozevřené dveře, aby přijímala potřebné a kající, nejenom spravedlivé nebo ty, kteří si myslí, že jsou dokonalí! Církev, která se nestydí za padlého bratra a nepředstírá, že jej nevidí, ba dokonce se cítí vtažena ba téměř povinována jej pozvednout a povzbudit, aby se vydal na cestu, a doprovází jej vsříc definitivnímu setkání se svým Ženichem v nebeském Jeruzalémě ...

Mnoho komentátorů nebo lidí, kteří si povídají, si představovalo, že vidí hádající se církev, kde stojí jedni proti druhým, a dokonce zapochybovali o Duchu svatém, pravém promotorovi a garantovi jednoty a harmonie v církvi. Duch svatý v průběhu dějin vždycky řídil tuto loďku prostřednictvím svých služebníků, i když bylo moře nepříznivé a neklidné a služebníci byli nevěrní a hříšní.

Mluvme nyní trochu o papeži ve vztahu k biskupům (smích v plénu). Nuže, úkolem papeže je zaručovat jednotu církve, připomínat pastýřům, že jejich první povinností je živit ovce, pást ovce, které jim Pán světil a být – otcovsky, milosrdně a bez falešného strachu – přívětiví ke ztraceným ovcím. Tady jsem se spletl. Mluvil jsem o přívětivosti: Jděte je hledat.

Jeho úkolem je připomínat všem, že v církvi je autoritou služba (srov. Mk 9,33-35) jak zřetelně vysvětlil papež Benedikt XVI. slovy, které ocituji doslova: „Církev je povolána a zapojena do vykonávání takového typu autority, která je službou, a plní ji nikoli jménem svým, nýbrž jménem Ježíše Krista ...“

Církev je tedy Kristova, je Jeho Nevěsta, a všichni biskupové ve společenství s Petrovým nástupcem mají úkol a povinnost střežit ji a sloužit jí, nikoli jako páni, ale jako služebníci ...

Draží bratři a sestry, máme nyní ještě rok na to, aby v duchovním rozlišování uzrály navržené myšlenky, našli jsme konkrétní řešení mnoha těžkostí a nesčetných výzev, jimž musí čelit rodiny, a dali odpovědi na sklíčenost, která rodiny obestírá a dusí.

Vrchní rabín židovské obce v Římě, Riccardo Di Segni, komentoval na internetových stránkách Jednoty italských židovských obcí (UCEI) jeden výrok biskupské synody o rodině a vyslovil pochybnost, zda z textu v souvislosti s manželstvím neplyne, že židé žijí ve hříchu a že jejich doba skončila. Kritizoval tím odstavec č. 15 závěrečné synodální zprávy odsouhlasený 167 hlasy oproti 15 nesouhlasným, který praví: „Sjednocení muže a ženy bylo poškozeno hříchem a stalo se historickou formou manželství Božího lidu, kterému Mojžíš udělil možnost rozvodu vystavením rozlukového listu. Tato forma v Ježíšově době převažovala. Ježíšovým příchodem a smířením padlého světa skrze Jeho výkupnou oběť se však Mojžíšské období skončilo.“

Riccardo Di Segni z toho vyvozuje, že „tvrdosti formy i obsahu nám biskupové patrně říkají, že my, kdo následujeme Mojžíšskou Tóru, jsme patrně v hříchu a naše éra, že skončila. Jak obtížný je dialog!“ - konstatuje vrchní římský rabín.

Zprávy z Vatikánu, 24.10.2014

NAKOLIK STOJÍME O SVĚ DRAHÉ?

Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdaril vším duchovním požehnáním nebeských darů; v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli skrze Ježíše Krista přijati za jeho milované dcery a syny. Jeho obětavostí jsem zachráněni a naše hříchy jsou nám odpuštěny. Navíc nám dal poznat tajemství svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu.

(sv. Ef 1,1-10)

Bůh nás chtěl „ještě před stvořením světa.“ Jsme chtěnými dětmi. Každý se můžeme těšit z toho, že Bůh byl mnohem dříve než jsme se narodili těhotným přáním, abychom se naro-

li. Vyhlížel a těšil se na Tebe i na mě, těšil se čím nás bude obdarovávat, těšil se, že si budeme rozumět, že budeme jeho společníky navždy.

To si nikdo z nás nevysnil, tak mluví Písmo.

Ne každé dítě je chtěné, ale důležité je, zda bylo přijaté. Setkávám se s lidmi, kteří trpí tím, že rodinou nebyli přijati. V jejich životě je určité prázdno a studeno.

Takové může jednou částečně uzdravit milující partner. Ale nikdo z nás nemůžeme úplně zaplnit srdce člověka. Je stoženo nejen k milujícímu soužití s lidmi, ale i s Bohem. Boží náruč je širší a hlubší než ta naše. Augustin řekl, že naše srdce je nepokojné, dokud nespočine v Bohu.

Máte to také tak?

Nechce se mi do Indie, stačí mi, když čtu, že jen v Bombaji je 250 tisíc dětí živořících na ulicích ...

Indická kultura je velická, ale nevypořádala se s bídou, kastovním rozdělením společnosti a nemocemi. Až Evropané jim ukázali jak nebezpečná může být voda, která se lidským okem zdá čistá. Východní lidé hledají příčiny utrpení. Hinduismus říká, život, radost, osobnost, láska, to vše je jen zdání a pramenem utrpení. Uniknout tomu lze jen zbavením se každé touhy. Cílem je rozpuštění se v nevědomí. Komu se to nepodaří, ten se za trest znovu převtělí. Praktický soucit hinduismus nezná, utrpení je trestem, který si každý musí odtrpět. Odpuštění neexistuje. Božstva nejsou osobní, jen síly, energie, obraz. Není, kdo by se nás ujal.

Soužití v manželství je tam nepodobné našemu, pustit si druhého k tělu je také jen zdrojem zklamání. Jak mohu dávat jen ze svých lidských sil, když není kde brát?

Budhismus má podobné vidění života, jen cesty k rozplynutí má jiné.

Nám se východní náboženství jeví jako útěk ze života. Když se trochu vzděláme, když vidíme jejich bídu, kdo by chtěl být dítětem nebo manželkou v jejich kultuře?

My jsme na rozdíl od pohanů vymazlení Bohem, naše židovsko-křesťanská kultura přinesla jedinečné ovoce ve vztahu k lidem.

My víme od Boha, že jsme jeho milovanými dětmi; stojí o nás navždy, nikdo nebudeme po čase někým jiným, i naše vztahy mohou trvat navždy. Ti, co věří v převtělování, se pochopitelně děsí dalšího trmácení v životě (třeba opět ve slumu) – třeba třístokrát. Nevědí, čím se v minulém životě provinili, za co trpí.

Nám učitel chyby v písemce podtrhne červenou tužkou. Nás Bůh vyučuje jak rozlišit dobro od zla, jeden pozemský život stačí na to, abychom se rozhodli o co stojíme na věčnosti a jak se budují dobré vztahy.

Nemáme zapotřebí pošilhávat po východních náboženstvích, šli bychom do horšího.

Jako říkáme jeden druhému: „Mám tě rád“, říkejte svým dětem a vnukům také, že je má rád Bůh.

Při svatbě prosíme za novomanžele, „aby byli jeden druhému znamením Boží přítomnosti“.

Tomu rozumíme, Boha nevidíme a neslyšíme, bez člověka – viditelného obrazu, bez

Při svatbě prosíme za novomanžele, „aby byli jeden druhému znamením Boží přítomnosti“.

Dva slepí muzikanti chodili po zemi, jeden měl harmoniku, druhý šel s houslemi.

Na kamenných dvorečcích v městě, u plotků vesničky dva chudí lidé hráli veselé písničky.

Okna se otvírala i lidé za nimi, celý svět tolik zkrásněl, že až zrak přecházel.

Zatímco slepí hráli písničku veselou, tak lidem narůstaly nové a nové oči.

Čím pěkněji slepí hráli, tím rostlo očí víc, to aby z velké té krásy se neztratilo nic.

Harmonika a housle, dva slepí žebraři sto očí vyhráli lidem, dostali po krejcaru.

Jiří Wolker

vyslance božího – bychom boží lásku vnímali obtížně. Proto je nejlépe dětem mluvit o Božím přátelství ve chvílích, když jim je s námi dobře. Zkušenost s naším přátelstvím jim bude nápovědou k zakoušení Božího přátelství.

Děti mají rády pohádky a hry. Oceníme, když se někdo naším dětem věnuje, jde s nimi uspávat broučky a berušky do parku. I my jsmem vydlabávali řepy do podoby masky a dávali do nich hořící svíčky. Dýně nebyly a bylo by jich tenkrát škoda. Ale naši rodiče nás také vodili na hřbitovy k rozsvěcování svíček, učili nás navštěvovat staroušky v jejich nemocnici a ukazovali nám jak o ně pečovat. Brali nás na jejich pohřby, učili nás, že se nemusíme smrti bát. Vyprávěli nám, že nám Bůh slíbil, že nás probudí ze spánku smrti do života navždy.

Říkejme dětem o naší zkušenosti s Božím přátelstvím. Bůh slíbil, že nám dopomůže k tomu, co se nám úplně tady na zemi nepovedlo – porozumět si s druhými vrchovatě.

Kdo z nás nesmlouval, když nám odcházel někdo milovaný: „Ještě deset let ..., dva roky ..., ještě rok..., ještě ne ..., ne dnes, až zítra ...“

Není zvláštní, že nabídku „shledání navždy“ neprozkoumáme jako možnou? Nedůvěrujeme tak obrovskému daru?

Kdo pozná, že jsme život a naše blízké dostali od Boha darem, ten si života váží a pečuje o něj a vztahy s druhými buduje.

Slova: „Jsi navždy odpovědný za toho, kterého jsi k sobě připoutal“, pro nás nejsou - díky Bohu - jen pohádkou pro malé děti. /v

ŽIJEME VE SLABÉ SPOLEČNOSTI

Komunistický režim změnil člověka víc, než jsem čekal, říká Karel Hrubý, poslední exilový předseda Československé sociální demokracie.

Bez filozofického základu a perspektivy, která z něj vychází, je politika jen zápasem o výhody pro některé, zápasem o moc a majetky. Obávám se, že se tomuto stavu dost nebezpečně přibližujeme, varuje 90letý Karel Hrubý. Sociolog, filozof a politolog se dnes především věnuje budoucnosti Evropy, v níž se šíří lhostejnost k politice, a nebezpečí, které pro otevřenou společnost představují ideologie a diktatury.

Kdy jste se poprvé setkal s politickým myšlením?

Základní postoje si člověk odnáší z rodiny a prostředí, v němž vyrůstal – zájem o věci veřejné, a tedy i o politiku. Racionální průlom do mého politického vědomí přinesl spis amerického intelektuála Thomase Paina Zdravý rozum, v němž odmítá monarchii jako instituci odporující přirozeným právům. Četl jsem jej jako 16letý soustružnický učedník ve Škodovce a zanechal ve mně ohromný dojem. V době, kdy se američtí osadníci odtrhli od britské koruny, požadoval opatření, která se měla uskutečnit až během příštích století – odsuzoval otroctví, zastával se zrovnoprávnění žen a navrhoval i pojištění pro stáří. Uvažoval také o spolupráci národů, aby se zamezilo válkám. Jeho práce mě upozornila na politickou filozofii Johna Locka, který o sto let dříve zdůvodňoval přirozenost svobody, rovnosti a lidských práv pro každého člověka. Tam to začalo.

Už jako studenta vás značně ovlivnilo dílo T. G. Masaryka. Později jste se na Karlově univerzitě osobně setkal i s Janem Patočkou. Jak jste se seznamoval s jejich myšlením?

Nejvíce mé myšlení ovlivnil Tomáš Garrigue Masaryk. Každé odpoledne, když jsem přišel ze Škodovky, jsem spěchal do studijní knihovny, kde tehdy – za války a hitlerovské okupace – mi knihovníci jeho knihy potajmu půjčovali ke studiu. První kniha, se kterou jsem se seznámil, byla Moderní člověk a náboženství. Masaryk v ní uvažuje o smyslu života individuálního člověka. Tam jsem našel odkazy k dalším filozofům a literátům, kteří mne potom provázeli celým životem – Hume, Kant, Comte, Goethe, Musset, Byron, Brontëová, Dostojevskij, Tolstoj ... Když jsem v roce 1941 utekl ze Škodovky od výroby kanonů pro wehrmacht do učitelského ústavu, přišla na řadu Česká otázka a Ideály humanitní. Masaryk mě také naučil, že je třeba zápasit o svobodu politicky, sociálně i kulturně. To pak bylo užitečné v exilu, kde jsem se zapojil politicky do Rady svobodného Československa, sociálně do exilové sociální demokracie a Socialistické internacionály a kulturně do Československé společnosti pro vědu a umění (SVU). Kromě Masaryka mě ovlivnili Emanuel Rádl, zejména důrazem na význam mo-

ralky a uvědomělého občanství, Eduard Bernstein, který nemilosrdně korigoval Marxovy nesprávné prognózy, a Karl Popper kritikou takzvaných uzavřených společností, tedy diktatur 20. století. A konečně Jan Patočka úsilím o náročné poznání podstaty světa a role člověka v něm, jak ho naznačil Edmund Husserl a jeho fenomenologičtí pokračovatelé. To bylo pro mne objevné. Především však působí Patočka trvale příkladným spojením filozofie a zápasu o svobodu a solidaritu, který ho přivedl do řad Charty 77.

Nakolik vás ovlivnilo Masarykovo dílo Otázka sociální?

Byla impulzem pro můj vztah k problematice sociální. Masaryk v ní postavil principy humanity proti materialistické doktríně a morálku proti mechanismu hospodářských faktorů – proti anonymním silám, které měly determinovat vývoj, vůli člověka ke svobodě, proti fatalitě „zákonitosti“ historického materialismu autonomii lidského subjektu. To bylo i mé pojetí. A konečně Rusko a Evropa, kde se snažil odhadnout povahu a vliv velkého Ruska na budoucnost Evropy. Tyto knihy byly všestranným rozhlédnutím po problematice, která se týkala našeho národního osudu i mých tehdejších zájmů. Ty poslední dvě jsem četl už jako student filozofie na Karlově univerzitě v prvních letech po druhé světové válce.

Čím může filozofie přispět politickému myšlení?

Pohledem na svět a dění vcelku. Pochopením, že je třeba zaměřit politiku tak, aby byly v rovnováze principy a prosperita. Principy jsou výrazem smyslu lidské existence – co jako lidé chceme být. Jde o morálku, vztah k druhým lidem a hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, autonomie člověka, demokracie, tolerance či solidarita s potřebnými. Prosperita je zohlednění dovednosti, jak zvládat svět k našemu užitku. Tady jde spíše o techniku, respektive dovednost zápasu o materiální statky – konzum, moc a prestiž.

V politice se stále více ukazuje, že je snadnější hájit prosperitu než principy. Lze v politice skloubit obojí?

Politika musí brát ohled na obojí. Je třeba mít určitou normu, kterou se řídí soužití lidí ve státě. Ale třeba také umět udržovat prosperitu společnosti – nejen hospodářskou, ale i kulturní, mravní. Jsou-li však principy pošlapávány, je třeba volat na poplach. To byl právě Masaryk, který brojil například proti rukopisům, antisemitismu či politickému zneužívání justice v zářehbském procesu, i Patočka, jenž ukázal, že bezpráví proti Plastic People je bezprávím na nás všech. Měli bychom si více všimát toho, že naši velcí myslitelé byli také bojovníci. Neváhali jít proti „mainstreamu“ – Hus, Komenský, Havlíček, Masaryk, Patočka, to je dobrá a zavazující tradice. Bez filozofického základu a perspektivy, která z něj vychází, je politika jen zápasem o výhody pro některé, zápasem o moc a majetky. Obávám se, že se tomuto stavu dost nebezpečně přibližujeme.

Co považujete za svou největší iluzi od

počátku politické angažovanosti?

Domněnku, že národ je podstatně odolnější proti pokusům diktatur o přeměnu jeho identity. Podporovala mě v ní zkušenost s odporem, který vyvinul národ v době šestileté hitlerovské okupace. Komunistický režim, který mohl působit čtyřicet let, však změnil člověka víc, než jsem čekal. Podcenil jsem vliv propagandistických metod na myšlenkovou a morální stabilitu člověka, jak o nich psal francouzský filozof Michel Foucault. Ten ukázal na význam a sílu technik takzvané „gouvernementality“, tedy prostředků a strategií, jimiž panující mohou ovlivňovat myšlení, hodnocení i chování ovládaných lidí. Mají-li k tomu nekontrolovanou moc a prostředky, jako monopol tiskový a informační vůbec, cenzuru, poslušnou školu, ale také nátlakové prostředky, jak postihovat, případně zastrašovat ty, kteří „tančí z řady“, pak při dlouho trvajícím tlaku těchto technik se mentalita mnoha lidí mění. S tím budeme ještě dlouho zápasit.

Jak vidíte Evropu a sociální otázku v novém tisíciletí?

Sbližování Evropy v Evropskou unii je mnohem významnější událost, než se u nás obecně vnímá. Nejenže se tím snižuje nebezpečí ozbrojených národních konfliktů, kterými byla Evropa sužována až do 20. století, ale spoluprací a pokračováním hranic se obnovuje i jednota kontinentu v jeho vztazích k jiným kontinentům a civilizacím. Což v době zostřené konkurence nejen ekonomické a politické, ale i názorové včetně názorů a hnutí náboženských posiluje obranu hodnot naší civilizace a našich představ o životě lidsky důstojném a demokraticky uspořádaném.

Sociální otázka v tomto sblížovacím procesu hraje významnou roli, i když sociální vymoženosti uskutečněné během 20. století její ostří značně otupily. Ve všech státech Evropy je sociální zákonodárství, které člověka chrání před nouzí, nedůstojnými pracovními podmínkami a poskytuje mu ochranu v nemoci a ve stáří. Nůžky příjmů, a tím i životní úroveň mezi sociálně různě postavenými skupinami se sice stále rozevírají, ale také neustále sílí snaha zavést účinnější kontrolu kapitálu a bank státy a veřejnosti. Poslední krize z roku 2008 ukázala, že veřejná kontrola metod podnikání, obchodu, financování je stále naléhavější. Parlamenty států i administrativa EU hledají cesty, jak zabránit riskantním spekulacím, jak postihovat korupci a nečisté formy podnikání.

Sociální politika tím dostává nový rozměr. Už to není hrozba násilného střetu „tříd“, ale metodika a technika uspořádání „sociálního státu“, který udrží rovnováhu mezi prosperitou státu na jedné straně a občanskými i sociálními právy obyvatel na druhé. Hodně lidí, bohužel, nechápe, že zápas o sociální spravedlnost je také politický a že netečnost k politice, neochota chodit k volbám, blokuje úsilí o rovnováhu mezi principy a prosperitou, jak jsem se zmínil.

Jaké civilizační deviace ohrožují dnes střední Evropu, respektive i Česko?

V první řadě jde o ohrožení vnitřní – z vlastní euratlantické civilizace. O tom byla napsána řada knih. Oslabilo se například vědomí odpovědnosti ke společným hodnotám a institucím podmiňujícím sociální, společenskou soudržnost – nastala jakási atomizace společnosti. Těžiště smyslu života se přesouvá z hodnot duchovních, jež konstituovaly naši civilizaci od antiky přes křesťanství a osvícenský racionalismus až donedávna, na hodnoty materiální, na majetek, respektive příjem a jeho využití k vyššímu požitku a konzumu. Vytrácí se vědomí dějinné transcendence, jež spojovalo generace přes celá tisíciletí, a společné odpovědnosti za osud obce, lidstva a světa. Budoucnost se už nechápe v dlouhodobé perspektivě, ale v krátkodobých projektech, především podle pravidla minimalizovat náklady a maximalizovat výnosy či jiné užítky. Dlouhodobě není naše civilizace v přímém ohrožení, je ale třeba si krizové jevy uvědomit a mobilizovat lidi i prostředky k jejich překonání.

V mnoha evropských státech skomírá zájem o politiku. Jak by ho bylo možné v době relativního blahobytu oživit?

Tady ve Švýcarsku se o to pokoušejí různými cestami. Je tu ovšem vyvinutější občanská společnost s mnoha aktivitami, mimo jiné i politickými. Například se v kroužcích mladých lidí debatuje v politických stranách, zájmových skupinách nebo ve školách i v církevních či mládežnických kulturních střediscích, jako jsou skauti, o současných politických problémech. Jednou za rok se sejdou zástupci mladých lidí v budově švýcarského parlamentu k jednání takzvaného „parlamentu mladých“, kde se vyjadřují svobodně a často velmi informovaně k vnitřní i zahraniční politice nebo diskutují o věcech veřejné správy. To je možné především proto, že švýcarská média jsou profesionálně na výši, a proto mladí mají spoustu informací a podnětů k přemýšlení. Českou politickou slabostí jsou nejen politické strany, ale především nízká úroveň deníků i časopisů. Politika v nich má podřadné místo. V popředí jsou často nafouknuté a skutečnosti vzdálené senzace,

skandály, zatímco úvahy, komentáře a profesionální zpravodajství z oblasti politické jsou na chabé úrovni. Impulzy k přemýšlení vyzývající k angažovanému myšlení a komunikaci jsou řídké. Naše politická scéna nemá osobnosti, které by přitahovaly a vyzývaly mladé k promýšlení toho, čím jako lidé, občané a spoluúčastníci historického procesu chceme být. Ono Rádlovo napomenutí: nejen co jsme, co „chceme mít“, ale především vyslovit, čím „chceme být“. Čím chceme o kousek posunout lidský úděl, o kousek výš od bezduchého konzumu k poslání generace. Jde o jejich budoucí svět a lze být opravdu lhotejný? Chce to ale jiný přístup. Mladé nezajímá stranická politika. Nemají zájem o stranické posty či o kariéru v „dresu“ nějaké strany, ale o obecné problémy státu, společnosti, soudobého světa – o otázky mezilidských i mezistátních vztahů, migraci, terorismus, výzvy jiných civilizací, například islámu, sociální modely v době globalizace, ekologické aspekty vývoje techniky, možná i právní a morální rozdíly v typu politického uspořádání, jako jsou různé demokracie, diktatury či autoritativní režimy. Málo se také využívá zájmu mladých o nové techniky komunikace, například Twitter či Facebook. Přednášky už příliš nepřitahují. Je to také tím, že nejsou charismatické osobnosti, jež chtějí lidé slyšet. V tomto vakuu spočívá riziko. Objeví-li se charismatická osobnost v extremistickém táboře, může mnoho mladých strhnout. Historie poskytuje dost příkladů. Naše poslední deviate – zanícení mládeže po druhé světové válce pro stalinskou formu takzvaného socialismu, z níž se vyklubala nelidská diktatura. Je třeba nejméně dvojího – širší a aktivnější občanskou společnost a média zaměřená nejen na problém „každodne“, ale i na smysl přítomnosti a našich životů.

Co pro vás je transcendence?

Vědomí continuity lidského života, kontinuity dějin, a především odpovědnost k nejzazšímu smyslu bytí – ať věřenému, či myšlenému. U někoho má transcendentno charakter vztahu k Bohu, u jiného k myšlenému nejvyššímu pojmu či principu. U lidí, kteří jsou plně seklarizováni a spoléhají jen na lidský svět a jeho

vědecké poznávání, je to cesta do budoucnosti bez konce. Transcendence ale má více podob. Uvedu příklad, kdy jsem pochopil rozdíl mezi transcendencí „žitou“ a „myšlenou“ a jejich význam pro morálku. Na počátku padesátých let jsem na výzvu člena ilegálního vedení sociální demokracie – tedy té drtivé části, která odmítla takzvané sloučení Fierlingerova křídla s komunisty v roce 1948 – udělal analýzu tehdejšího komunistického režimu a dospěl k závěru, že nejde o diktaturu proletariátu, jak se tvrdilo, ale o cynickou diktaturu aparátu, která je namířená proti svobodě občana a často i zájmu proletariátu. Když v roce 1953 Státní bezpečnost unesla uprchlého posledního předsedu sociální demokracie Bohumila Laušmana z Rakouska do Prahy, bylo ilegální vedení vyraženo, pozatýkáno a moji studii získala StB. Byl jsem odsouzen na deset let vězení a pracoval na lágru v Rtyni, kde jsme těžili uhlí v Tmavém dole. Jednoho rána byl vyhlášen poplach, náčelník tábora oznámil, že na dole vypukl požár, jenž uzavřel východ asi třinácti horníkům, ať se přihlásí dobrovolníci na pomoc. Na „apelplacu“ nás stálo asi pět set, mezi námi zhruba sto kněží. Zatímco my „obyčejní“ jsme museli nejdříve zauvažovat mám-nemám, například kvůli rodině, vystoupilo během vteřiny asi 30 lidí, z toho nejméně dvě třetiny kněží, rozhodnutých v nebezpečné situaci pomoci. To mi ukázalo rozlišení transcendence žité, založené na víře a povinnosti, od myšlené. Transcendence žitá je v morálce stále přítomná, má povahu imperativní: musíš nesmíš. Ta myšlená musí být nejdříve v reflexi uvědoměna, má povahu tázání: za jakých podmínek musíš a za jakých nesmíš. Proto je její morálka často váhavější. A to je rozdíl mezi transcendencí žitou a myšlenou. Plédují pro myšlenou, protože většina lidí není schopná té žité. A speciálně v Česku se stalo módou být ateistou. T. G. Masaryk by jim řekl: Měli jste se víc učit, abyste pochopili, jaké důsledky má ateismus pro život.

„Otázkou je, kolika lidem to překáží, že jsou špatné mravy, a kolik lidí se v tom cítí jako ryba ve vodě.“ V roce 1995 jste označil tuto otázku Ferdinanda Peroutky za nejnáléhavější tehdejší doby. Jak ji hodnotíte dnes?

Náléhavost této otázky je stále stejná. Jak víte, moudří lidé už dávno dospěli k názoru, že je sice možné v krátké době změnit způsob vlády, že je možné ve střednědobém období i zrestaurovat ekonomiku, ale k upevnění morálních norem bude třeba dlouhých desetiletí – zhruba tří generací, než se zase ustálí mantinely chování, „co se má a co se nemá“, a upevnění se normy slušnosti, tedy vztahů k druhým lidem a ke společným záležitostem obce, polis, státu. Nechci tím říci, že rozvolněnost, respektive absence slušnosti ve vztazích mezi lidmi, je lidem lhotejná. Vadí jim to, „překáží“ jim to, ale neangažují se v jejich zlepšení. Slabost dnešní společnosti se odráží právě v této neangažovanosti, v té pasivní „otrávenosti“, v tom pohodlném zůstávání stranou.

pokračování na str. 12

AKTUALITY

Zveme Vás na **adventní duchovní obnovu** v sobotu 13. prosince od 9.30 do 12 hod. v jídelně Orlovny. Dopředu Vám nabídneme pracovní text.

Koncert pro loutnu a akordeon La Brise de France
Evangelický kostel, 15.11. v 16 hod.

Ekumenická bohoslužba k výročí 17.11. 1989
Orlický kostel 16. listopadu v 17 hod.

Česká křesťanská akademie pořádá

Předvánoční koncert - Canzonetta Letohrad
Evangelický kostel 25.11. v 18 hod.
Vstupné dobrovolné.

Jako host vystoupí Ženský komorní sbor Kolín a Dětský pěvecký sbor Petrklíč.

Adventní koncert - Familia Cantorum

v sobotu 29. listopadu v 17 hod. v kostele sv. Václava.

Česká křesťanská akademie pořádá

přednášku Dr. Petera Moree: „Ohlasy kalicha - v rámci oslav 600 let obnoveného vysluhování pod obojí“
Evangelický kostel 6.12. v 19 hod.

Den otevřených dveří - Letohradské soukromé gymnázium

12.11. v 16 h. 12.11. v 18 hod.
Setkání s projekcí a písničkami Karla Kryla
Restaurace Nový dvůr 17.11. v 17 h. Zdarma.
[www: http://www.muzeumremesel.cz](http://www.muzeumremesel.cz)

Na začátek si společně zazpíváme u studentů Listopadky, která byla znovu obnovena k desátému výročí listopadových událostí a zapálíme svíčky. Poprvé budou promítnuty videozáznamy z generální stávky 27.11. 1989 v Letohradě, kde se mnoho lidí na záběrech najde a uvidíme i ty, kteří tu už nejsou mezi námi. Uvidíte unikátní emotivní záběry z listopadových událostí v Praze a videozáznam ze setkání letohradských občanů na náměstí v květnu 1992. Písničkami Karla Kryla a dalších autorů bude po celý večer provázet Tomáš Krejča. Na čepu víno a pivo za dvacku, vstup volný. Přijďte si s námi společně zavzpomínat, budeme rádi, když tam nebudeme sami.

Jaroslav Hutka - koncert k 25. výročí

17.11. 1989 Dům kultury 19.11. v 19:30 h.
Vstup 130 Kč.

Den otevřených dveří letohradské Průmyslové střední školy

29.11. v 8 h., 29.11. ve 13 h.

Vánoční koncert ZUŠ

Dům kultury 10.12. v 17 hod.
Vstupné: 90 Kč dospělí; 50 Kč důchodci a studenti, zdarma děti do 15 let.

Prátelství Boha křtem přijala

11.10. Matouš Chvostka
12.10. Jakub Čech
František Malý

Lásku, úctu a věrnost si slíbili

8.11. Michal Horák a Lenka Menclová

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

10.10. Jaroslava Zapletálka 70 let
27.10. Marii Faitovou 93 let
3.11. Františka Kolomého 94 let

ZÁPIS Z FARNÍ RADY 8. října

Misie – panu faráři poslal jeho příbuzný – misionář v Zambii - několik CD z koncertu tamějších lidí. Máme radost, že tamní lidé nejen přijímají pomoc, ale sami se snaží něco vytvořit. CD rozdáme našim hudebníkům.

19.10. je misijní neděle, celodíeczní sbírka je určena na misie. Při bohoslužbě půjdou děti převlečené za obyvatele kontinentů. V sobotu v 18 hodin se sejdeme v kunčickém kostele k modlitbě za misie.

Adventní koncert – v sobotu 29. listopadu v 17 hod. v kostele sv. Václava.

Adventní duchovní obnova – v jídelně Orlovny 13.12. 9.30-12 hod.

Kostel sv. Václav – požádáme o grant na opravu vnějších omítek kostela sv. Václava. Podklady máme připraveny, získáme-li dotace, příští rok oprava začne.

Orlický kostel – pro maminky s dětmi pořídíme do sakristie reproduktor.

KALF – nelíbí se nám, že Klub autorů literatury faktu uděluje v Letohradě cenu Petra Jilemnického – komunistického propagandisty. Navrhujeme KALFu změnit cenu. Letohrad měl významné osobnosti.

FR příště - 12.11. v 19 h. na faře.

zapsala: *Jana Skalická*

Poděkování

Do konce listopadu máme v orlickém kostele výstavu fotografií Jindřicha Štreita:

„(AB)NORMALIZACE“. K vidění je ještě do konce listopadu každou neděli 9.45-11.45 h. nebo po dohodě na tel.: 731 402 236.

Debata po bohoslužbě s autorem v neděli 19. října byla tak zajímavá, že jsme si povídali přes hodinu a půl, do 13 hod.

Pane Prof. Štreite, děkujeme. Někdy Vás poprosíme o další výstavu.

Děkujeme Barunce Náhlíkové a Jirkovi Jurenkovi za přivezení fotografií a instalaci výstavy.

Turista řekl: „Lidé ve tvé zemi jsou chudí. Nikdy však nevypadají ustaraně.“
Mistr řekl: „To je proto, že se nikdy nedívají na hodinky.“

Anthony de Mello SJ

LISTOPAD VE STREETU zaměřený na BREAKDANCE

BREAKOVÉ DOPOLEDNE S MARTINEM KATZEREM

(přijď se naučit, potrénovat nebo dopilovat svůj breakový styl)

6.11. 15–18 h.

13.11. 15–18 h.

17.11. státní svátek ZAVŘENO

18.–20. 11. burza hraček a oblečení pro dospělé

27.11. 16,30 h. promítání filmu

BREAKDANCE GIRL

Každé úterý budeme „tiskat“ **linoryt** (na jakýkoliv kus textilu, který si donesete).

Otevírací doba klubu:

po, út, čt: 14–19 h.

středa – individuální konzultace

pá: 14–19 h.

Program je vyhrazen pro uživatele NZDM, pro děti a mládež ve věku 6–20 let.

Adr.: Taušlova 714, Letohrad 561 51,
facebook: NZDM Street-Letohrad

RODINNÉ CENTRUM MOZAIKA v listopadu

po – pá: herna otevřena 8-12 h.

čt: 8-12 h. 13-18 h.

pondělí – **RODINNÉ INSPIRACE**

9-11 h.

od 9 hod. do 11 hod.

Vede paní H. Poláčková a P. Jarošová.

Vstupné 25 Kč/člen, 40 Kč/nečlen (poplatek je za 1 dítě, za každé další příplatek 5 Kč na materiál).

úterý - **MOZAIKOVÉ DOPOLEDNE**
8-12 h.

Sdílení svých zkušeností s ostatními.

Vstupné 15 Kč/člen, 30 Kč/nečlen.

CVIČENÍ S DĚTMI 9,30- 10 h.

Tanec, písničky a říkanky pro děti od 2 let.
Vede Dominika Bednářová.

Vstupné 20 Kč/člen, 30Kč/nečlen

středa - **MOZAIKOVÉ DOPOLEDNE**
8-12 h.

CVIČENÍ fitMAMI – fitness program pro maminky s miminky a malými dětmi od 9,30 h. na zahradě Centra pod střechou, registrace nutná na tel. 602 130 259, email: nejedlikova.andrea@seznam.cz

Lektorka Mgr. Andrea Dostálková

čtvrtek - **MOZAIKOVÉ DOPOLEDNE**
8-12 h.

od 8 hod. do 12 hod.

JÓGA PRO MAMINY – od 7,30 hod.

POUZE PRO NAHLÁŠENÉ

1 x 2 hodiny týdně dopoledne

Vede: Mgr. Eliška Čepelková

cena 600* /1. pololetí

750* /2. pololetí

* + 30 Kč/2 hodiny za hlídání dítěte (kapacita omezena).

ZPRÁVY Z CHARITY

V prodejnách Konzumu můžete kuponem č. 23 podpořit Oblastní charitu Ústí n.O.

Obchodní družstvo Konzum Ústí nad Orlicí připravilo i letos program podpory regionálních neziskových organizací „Společně za úsměv“. Oblastní charita se ho účastní s projektem na pořízení injekčního dávkovače léků pro domácí hospicovou péči na orlickoústecku.

Projekty těchto veřejně prospěšných neziskových organizací může široká veřejnost podpořit do 31.12.2014 v kterékoli prodejně Konzumu, a to formou 30Kč kuponu, které jsou zde k dispozici. Obchodní družstvo Konzum dlouhodobě podporuje regionální veřejně prospěšné organizace, a proto mezi zúčastněné organizace dále rozdělí 100.000 Kč ze svých prostředků.

Oblastní charita se projektu účastní pod č. 23 – pořízení injekčního dávkovače léků. Tato zdravotnická pomůcka umožňuje kontinuální podávání léků, a tak zmírňuje bolestné projevy zejména onkologicky nemocných pacientů.

V roce 2013 zakoupila Oblastní charita díky projektu „Společně za úsměv“ koncentrátor kyslíku, který již rok slouží svému účelu - usnadňuje pacientům dýchání a zkvalitňuje jejich život.

Více o činnosti Oblastní charity Ústí nad Orlicí na www.uo.charita.cz

Více o projektu „Společně za úsměv“ na www.konzumuo.cz/szu.

/M

Mateřství církve se vyjadřuje zvláště osobou biskupa a jeho ministeriem. Jako si Ježíš vyvolil apoštoly a poslal je hlásat evangelium a pást Jeho ovce, tak i biskupové jakožto jejich nástupci jsou postaveni do čela křesťanských komunit jako ručitelé jejich víry a živé znamení Pánovy přítomnosti mezi nimi. Nejde o prestižní místo, čestné pověření. Biskupství není vyznamenáním, nýbrž službou. Ježíš to tak chtěl. V církvi nesmí být místo pro světskou mentalitu. Světská mentalita říká: „Tamten udělal církevní kariéru, stal se biskupem...“ Nikoliv! V církvi nesmí být místo pro tuto mentalitu. Biskupská hodnost je služba, nikoli honosná pocta. Být biskupem znamená mít neustále na očích příklad Ježíše, který jako Dobrý pastýř přišel ne, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil (srov. Mt 20,28, Mk 10,45) a dal svůj život za své ovce (srov. Jan 10,11). Toto ministerium se nevyhledává, nežádá, nekupuje, ale v poslušnosti přijímá, nikoli k povýšení, ale k ponížení, jako Ježíš, který „se ponižil a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži“ (Flp 2,8). Je smutné vidět muže, který tento úřad hledá, podniká spoustu věcí, aby jej dosáhl, a když se mu to podaří, neslouží, ale naparuje se a žije jenom pro svou samolibost.

římský biskup František

27.11. - **JAK NA TO – Výroba ADVENTNÍHO VĚNCE** od 9 h. Korpus si doneste, svíčky a přízdobu si můžete za úplatu pořídit u nás. Chvojí zajištěno, vstupné 30 Kč/věvec.

PÁTEK – CVIČENÍ NA MÍČÍCH 10-11 h. Vede paní H. Štěpánková, cvičení je vhodné pro všechny generace. Děti si mohou pohrát v herně. Vstupné 30 Kč/člen, 40 Kč/nečlen.

HLÍDÁNÍ DĚTÍ

úterý, středa: 8-13 h.

Hlídní 8-13 h.: 200 Kč
Hodinové hlídání:
za 1. hodinu: 50 Kč
za 2. hodinu: 45 Kč
za 3. hodinu: 40 Kč.
U rodin s více dětmi: 40 Kč/dítě/hod.

Listopad v Centru pod střechou

12 a 13.11. RC ZAVŘENO

Nabízíme **INDIVIDUÁLNÍ KONZULTACE** s paní psychologkou Mgr. Simonou Hybšovou. Více informací Vám poskytneme na kontaktech Centra pod střechou.

POCHOD SVĚTÝLEK PO LETOHRADU

středa 5.11. od 17 hod.
V 5 h. si děti v Centru pod střechou výzvednou dřevěného broučka, kterého půjdou uspat do jeskyně v zámeckém parku. S sebou lampy, lucerničky a jiná světýlka. Zápisné 30 Kč za dítě.
Broučka/berušku děti po skončení akce vrátí.

„**SKUPINA SETKÁVÁNÍ**“ – nově 2x za měsíc
Sdílení – podpora - pomoc
středa 5. a 26. listopadu od 9 hod.

Inspiračně odpočinkové neformální setkání u kávy a čaje pod vedením Mgr. Simony Hybšové.

Skupina se setkává opakovaně, věnuje se tématům z oblasti partnerských i rodičovských vztahů, výchovy dětí ... vychází i z poptávky zúčastněných. V herně je zajištěno hlídání dětí. Příspěvek 50 Kč.

Seminář - JAK PŘEŽÍT MATEŘSKOU DOVOLENOU, neztratit samu sebe a nepřijít o partnera

úterý 11.11. od 10 hod.
Lektorka: Mgr. S. Hybšová.
„Před a po“ – změny v životě po narození dítěte, role matky a ženy v domácnosti.
„Jak doplnit nádrž a dobít baterky“ – práce a relaxace.

„Dost dobrá matka“ – výkon vs. Vztah.
„Mateřství a ženství“ – být matkou znamená víc, než pečovat o dítě a domácnost.
Nahlaste účast a počet hlídání dětí (v herně RC) nejpozději do pondělí 10.11.
Příspěvek 50 Kč.

BURZA HRAČEK A OBLEČENÍ PRO DOSPĚLÉ

v Centru pod střechou!
18.-20.11. Přijímáme:
čistou a nepoškozenou obuv a oblečení pro dospělé XS – XXXL,

kompletní neponičené hračky – hry, stavebnice, auta, panenky, kočárky apod. Nepřijímáme plyšáky!

Příjem: 18.11. 10-18 hod.
Prodej: 19.11. od 9 h. členky
10-19 h veřejnost.

Výdej peněz a neprodaného zboží:
20.11. 12-18 h.

Za každý Vámi přinesený kus oblečení nebo hračky požadujeme 3 Kč, manipulační poplatek 5 Kč.

DŮLEŽITÉ: Prosíme o připravení seznamu prodáváných věcí a o označení oblečení štítkem se zkratkou Vašeho jména (první 2 písmena křestního jména a příjmení), číslem (kolikátý kus) a cenou. Štítky přišpendlete! Vzor formuláře i formulář k vyplnění najdete na webu: uo.charita.cz nebo v Centru pod střechou. Při naplnění kapacity mají pracovníci CPS právo předčasně ukončit výběr zboží.

Přednáška

PSYCHOMOTORICKÝ VÝVOJ DÍTĚTE
čtvrtek 20.11. od 16 hod.

Lektorka: Petra Pomajbíková:

„Co a jakou technikou by mělo dítě v tomto věku umět.“

„Co a jakým způsobem by se mělo v nejbližší době naučit.“

„Jak mu můžeme v jeho vývoji přiměřeně pomáhat.“

Upozornění na odchylky vývoje dítěte, odhalení příčiny a nápravná opatření. Výběr vhodných hraček a pomůcek s ohledem na PMV dítěte.

Účast nahlašte do 14.11. Vstupné 60 Kč.

Přednáška PORADNA PRO – ZODPOVĚDNÉ ROZHODOVÁNÍ V RODINNÝCH FINANČÍCH

úterý 25.11. od 10 hod.

Lektorka abecedy rodinných financí Eva Ježková, DiS.

Rodinný rozpočet, plánování úspor, zásady správného hospodaření s financemi, zodpovědné zadlužování. Účast nahlašte do 20.11..
Hlídní dětí po domluvě zajistíme.

Cena 30 Kč.

Výroba ADVENTNÍHO VĚNCE

26.11. od 15 hod.

Korpus si doneste, svíčky a přízdobu si můžete za úplatu pořídit u nás. Větvě zajištěny.
Vstupné 30 Kč/věvec.

MIKULÁŠ 5.12. od 16 hod.

Pro rodiče a děti předškolního a mladšího školního věku. Balíčky pro děti, označte celým jménem. Balíčky přineste nejpozději den předem. Poplatek 20 Kč/1 dítě.

Kontakty: tel.: 731 402 336, e-mail.: podstrecou@seznam.cz, nebo osobně Taušlova 714, Letohrad. Pro aktuální informace sledujte [web uo.charita.cz](http://web.uo.charita.cz).

Změna programu vyhrazena, pro aktuální informace sledujte prosím [web uo.charita.cz](http://web.uo.charita.cz). Poskytnuta dotace MPSV ze státního rozpočtu v oblasti podpory rodiny pro rok 2014.

Pozvánka na 2. setkání rytmických skupin, Hora Matky Boží Králíky 2014

Vázení pamětníci, mladší i nejmladší.

V neděli 5. října 2014 jsme v kostele Nanebevzetí Panny Marie na Orlici, uskutečnili vzpomínkovou a děkovnou mši svatou s názvem RETRO 1968, neboť tentokrát rytmické písně doprovázeli zakládající členové této hudby v orlickém kostele.

Na mši svatou přijelo mnoho místních a ještě více přespolních návštěvníků. Po ukončení obřadu vzešel z jejich řad návrh, abychom tuto "produkcí" zopakovali i v okolních farnostech. To by snad bylo možné, ale není to naším cílem. Takto koncertovat může jakákoli jiná kapela, ale jedno pozvání se přece jen stalo inspirací pro naše další konání.

Požádal nás otec Karel Moravec, který je letohradský rodák a v současné době je správcem kláštera na Hoře Matky Boží v Králíkách, abychom něco podobného uskutečnili právě tam. Toto pozvání jsme rádi přijali s tím, že se bude jednat o další vzpomínkové RETRO – SETKÁNÍ, neboť:

Před 45 lety se právě na Hoře Matky Boží v Králíkách konalo setkání mládeže, při němž zněly rytmické písně a kterého se zúčastnilo mnoho začínajících skupin, kytaristů, zpěváků a nadšených mladých lidí z mnoha farností.

Proto jsme se znovu rozhodli uspořádat podobnou akci, která se může stát podnětem k tradici. Po dohodě s otcem Karlem Moravcem jsme zvolili den před státním svátkem sedmáctého listopadu, na Hoře Matky Boží u Králík **při nedělní mši svaté 16. listopadu 2014 v 15:00 hodin**

- všichni, kteří mají zájem si zahrát, mladí, starší, ze všech farností, vezměte si akustickou kytaru. Ať nás je třeba 100. Bicí, baskytara a sólová kytara budou z Orlice.

- notový záznam písní a texty budou ke stažení na webu. Budeme hrát totéž, co jsme hráli na Orlici 5.10.2014.

- zkouška a sehrání všech kytaristů 16.11.2014 bude od 13:00 hodin

- případná domluva a organizační záležitosti 603 894 299. Další informace sledujte na:

www.retro1968.webnode.cz,

www.facebook.com/retro1968.webnode.cz

Vladimír Zamazal
a spoluorganizátoři Letohrad

Mají v sobě zářežící krásu, která nás činí ošklivými sobě samým. Jejich pouhá existence zpochybňuje naše hodnoty. Potřebujeme je. Mohli by nám pomoci, alespoň trochu pohnout našim zlostnatějším pořádkem. Mohli bychom se od nich naučit, jak bezvýznamné jsou naše hranice.

Günter Grass o Romech

Cesty, po nichž lidé dospívají ke svým poznatkům o nebeských věcech, mi připadají stejně úžasné jako tyto věci samy.

Jan Kepler

DVAKAČOVICE, POTŠTEJN, LETOHRAD

Přednášel jsem po východočeských farárech a sborech o Rusku a Ukrajině, o křesťanství a pokušení moci. Přednášel – a naslouchal. Každé to „malé“ lokální ohnisko křesťanské tradice nese v sobě i své „malé“ dramatické příběhy – a někdy i své knihy. Dvakačovice, to je příběh tajných evangeliků, kteří ihned po tolerančním patentu požádali o zřízení sboru a učinili z té vsi středisko, kam se sjížděli rozptýlení souvěrci až z Pardubic a Chrudimi. Dvakačovice, to je však i příběh Vojmíra Vokolky, který si ve vsi pronajal stodolu jako atelier, aby ji postupně celou naplnil svým konceptuálním biblickým uměním. Evangelikům vymaloval aspoň presbytář. Vojmírův příběh lze si přečíst v torstovském sborníku Jméno Vokolek; a kam se poděly jeho duchovním obsahem přeznačené kameny a špalky?

Potštejn, to je příběh vůbec prvního sboru, který založila obnovená, přes německou Lužici se do vlasti vracějící Jednota bratrská. Je to však i příběh moderního náboženského byznysmenství, neboť skupinka „charismatických“ sborů před pár lety vytunelovala, takže si ho od ní bratři a sestry z původní Jednoty museli zpátky vykoupit za tři miliony. Tenhle příběh ještě zapsán do knihy nebyl, ale zasloužil by! Letohrad, to je příběh katolického faráře Václava Vacka, který byl za komunismu jedním z důležitých hybatelů neoficiální církve, ale po revoluci se začal některým církevním jemnostpánům jevit příliš málo jemnost pánovitým. Vackův příběh lze si přečíst v letos vydaném knižním rozhovoru s příznačně skromným názvem Měl jsem štěstí na lidi. S Vackovým pojetím liturgie podle koncilu a podle starokřesťanských i židovských vzorů se lze seznámit v meditacích Pozvání k Večeři Páně – a ještě lépe v praxi, v kostele v Orlici. Faru v Letohradě také poznáte snadno, protože na ní visí ukrajinská vlajka.

Každé to „malé“ lokální ohnisko křesťanské tradice nese v sobě i své „malé“ dramatické příběhy – a někdy i své knihy.

Martin C. Putna, LN 15.10.2014

Karel Kryl (Mnichov, 1976)

Jak kvítek, který vadne,
jak světlo lampy za dne,
jak pousmání chladné
jsi zbytečná...

Jak prach, jenž na stůl sedne,
jak dálky nedohledné,
jak odmocnina z jedné
jsi zbytečná...

Jak suché větve lísky,
jak rozfoukané třísky,
jak žluté pouštní písky
jsi zbytečná...

Jak v mracích světlo lundy,
jak pod hladinou duny,
jak roztráštěné čluny
jsi zbytečná má láska.

Jak polámané meče,
jak zmrzlé kvítky kleče,
jak mlýn, v němž není mleče,
jsi zbytečná...

Jak zaskřípění klíče,
jak bez násady rýče,
jak polovina míče
jsi zbytečná ...

Jak promarněná rada,
jak stará kůže hada,
jak cit, když kvete zrada,
jsi zbytečná...

Jak nevyhrané bitvy,
jak staré kroje z Litvy,
jak tupé ostří britvy
jsi zbytečná má láska.

Jak vzpomínky, jež bolí,
jak svazek starých rolí,
jak stará děvka s holí
jsi zbytečná...

Jak obehnané skladby,
jak rozbourané hradby,
jak hlas, jenž křičí z klatby,
jsi zbytečná...

Jak plachetnice v ledu,
jak had, jenž nemá jedu,
jak spor, jenž marně vedu,
jsi zbytečná...

Jak prsten, který tísní,
jak strom, jenž kvete plísni,
jak svět, jenž zhrdl plísni,
jsi zbytečná, jsi zbytečná, má láska.

NÁŠ ROZHOVOR

JEN JSEM JÍ TO VRÁTIL ...

„Tamhleto jsou naše lesy - bukovy a vedle smrkový ... Taký rostou, časem se musí nějaké stromy vykácet a nové zasadit ... Je to vlastně jako s lidma ...“ uvažoval Michal Andrt (24) při procházce Skuhrovem. Michal se staral doma o svou umírající babičku. Po této zkušenosti se rozhodl studovat střední zdravotnickou školu. A tak dopoledne usedá se svými mladšími spolužáky do školních lavic a odpoledne chodí pracovat jako nástrojář do malého podniku v České Třebové.

Můžete říct něco o vaší babičce?

Babička měla rakovinu, asi 4 roky chodila na chemoterapii a jeden čas to vypadalo, že je vyléčená. Pak jí ale našli další ložiska, celá nemoc byla už v pokročilém stádiu. Podstoupila v nemocnici ještě operaci, u níž už nebylo jisté, jestli ji přežije. Ale přežila. Udělali jí obchvat v břiše a z nemocnice se vrátila s prognózou dvou tří týdnů života. Táta řekl, že si ji vezme domů, že do LDN ji nedáme. Ale chodil do práce, starat se o ni nemohl. Tak se starala mamka (babiččina snacha), protože k tomu měla povahově nejbližší. Začali jsme zařizovat vše potřebné - půjčili jsme si z Charity polohovací postel, toaletní křeslo, přenosný kyslík ... Babička byla moc ráda, že mohla být doma ...

Jaká ta starost o babičku byla, co jste konkrétně dělali?

První den dělala mamka všechno sama, mě k tomu jako chlapa nechtěla pustit. Ale byla tak vyčerpaná, že nakonec mě k péči o babičku pustila. Ve dvou to bylo lepší - jednou dělal tu horší práci jeden, pak druhý ... Vzal jsem si v práci volno a šlo to ... Krmili jsme ji, podávali tekutiny a nutri-drinky do sondy, polohovali, měnili podložky a plíny, mazali tělo, aby nevznikly proleženiny, zapínali kyslík ... Když zavolala, tak jsme vyskočili a šli k ní ...

Jak se babiččin stav vyvíjel?

Prvních pár dní ještě mluvila, povyprávěla mi spoustu příběhů i různých konfliktů v rodině, chtěla prostě „uklidit stůl“. Hodně jsme se nasmáli ... Chtěla se se všemi rozloučit, takže přijížděli příbuzní, známí, vypadalo to u nás jak na audienci u krále... Stále vtípkovala, ještě dva dny před smrtí si nechala spravit umělé chrup - doktor už jí to ani nechtěl udělat ... a nebo nám říkala: „Jen mně tu výživu do sondy dejte, vždyt i ta rakovina (ona jí říkala „čubka“) musí něco jíst ...“ Babička byla z těch, kteří - když na tom jsou špatně - se smějí a udělají si raději legraci ze sebe samot-

ných, než aby brečeli ... Třetí čtvrtý den se její stav začal zhoršovat, byla zesláblá, chřadla, přestávala mluvit, zhoršovaly se bolesti, ale stále byla při vědomí ... Babička ležela vedle v obyvaku, měli jsme stále otevřené dveře, takže nás slyšela a pořád byla součástí rodiny. To se mi moc líbilo... A snažila se nás šetřit, v noci nás nebudila, spolupracovala, snažila se přitáhnout ke hrazdě postele. Do posledka to nevzdávala, do posledka dodávala ostatním optimismus.

Jak se vám spolupracovalo s Charitou?

Výborně, Charitu a její domácí hospicovou péči nám doporučil lékař v orlickoústecké nemocnici. Chtěli jsme vyloženě Charitu, děvčata byla perfektní - každý den babičku umyly, namasírovaly, změřily tlak, saturaci, vyřešily, když nečůrala, při zhoršení bolesti, dle telefonické informace od hospicového lékaře, podaly potřebné léky. Taký s ní samozřejmě vtípkovaly. Víím, že jim vyprávěla o andělech a o tom, jak si představuje nebe...

Zpočátku jsme byli zmatení, nevěděli jsme, co ta péče obnáší, jestli to zvládneme, ale sestřičky nám vše vysvětlily, se vším pomohly a kdykoli jsme jim mohli zavolat a na cokoli zeptat. Když babička zemřela, v noci přijely.

Co jste si od své babičky vzal do života, v čem vás ovlivnila?

Babička pracovala jako zubní laborantka, celý život byla velmi činná a vitální - občas šla do věcí bezhlavě, vymýšlela různé projekty jako stavbu bazény nebo tenisového kurtu, nejhorší pro ni bylo nicnedělání... někdy bylo těžké se s ní domluvit a vyjít s ní, měla takové tendence lidi ovládat, ale já jsem se nenechal, a nakonec jsme se hodně sblížili. Říkal jsem jí: jednou jsem tvůj vnuk, už se mě nezbavíš ... Vzpomínám, že jednou jsme se tak pohádali, že babička málem dostala infarkt... Takovou

háдавou, tvrdohlavou povahu, mám po ní, ale na druhou stranu, když se pro něco rozhodneme, jdeme za svým cílem, a z ničeho neděláme problém.

Jaké byly poslední chvíle u babičky?

Babička mi několikrát řekla, že si myslela, že jsem raubíř, ale teď vidí, že jsem hodnej kluk... Když vydechla naposled, seděli jsme u ní s otcem... Její poslední slova byla: „Bolí ...“ Otevřeli jsme okna, zapálili svíčky ... Trochu mně vadili pohřebáci, protože jsme museli babičku dát do černého pytle ... to mně přišlo hodně divný ... no a pak odjeli ... Babička odešla ... Po pohřbu jsme se sešli s rodinou, najedli jsme se, a šli jsme k babičce na chalupu. Tam jsme rozložili alba, prohlíželi fotky a smáli se. Bylo to fajn ...

Jaké to je sedět u člověka, který umírá?

Neměl jsem z toho žádný zvláštní pocit, udělal jsem jen to, co jsem považoval za nutné. Když jsem byl malý, utírala mně babička kolikrát zadek, tak jsem jí to teď vrátil. Jen jsem jí to vrátil, nic víc ...

Má tento zážitek souvislost s tím, že jste začal studovat střední zdravotnickou školu?

Ano, zásadní. Po celou dobu péče o babičku jsem byl přesvědčen o tom, že to je důležité a že to má smysl. Moje práce nástrojáře má také smysl. Ale jaká je tragédie, když nevyjede traktor? Tragédie je, když se nemá kdo starat o nemocného člověka ... Samozřejmě: jsou lidé, kteří se starají o nemocné třeba roky nebo se starají o mladé lidi - to já jsem proti nim nedělal skoro nic... My jsme se o babičku starali vlastně jen týden... Ani jsem moc netruchlil, přišlo to v pravý čas, babička si užila života a její stav už byl utrpením ...

Mnoho lidí se smrti bojí, neví, jak o ní mluvit, raději nemocné nenavštěvují. Setkal jste se s tím?

Ano. My jsme doma o všem mluvili, ale někteří příbuzní to nechtěli slyšet. Koukali na nás divně, styděli se, mlčeli a dusili to v sobě... Také jsem se setkal s názorem, že někdo raději nemocného nenavštíví, protože si ho chce uchovat „pěkného“ jako za mlada... Vííte, to je taková fráze z přiblblých TV filmů... Nebo se ti lidé sami bojí... Já jsem si nikdy babičku nezeškaredil ... ani když jsme po ní ráno uklízeli to, co přes noc proteklo plínami ... Pořád to byla babička... a za ten týden jsme se skoro ani nepohádali ...

Není obvyklé, aby člověk ve vašem věku tohle dokázal ... Jak vaší péči o babičku vnímala rodina?

Oceňovali to - prý by to do mě neřekli. Získal jsem u nich nějaké „body“... /M

MLHY

Podzimní mlhy se válejí opět v ulicích a vytvářejí dušičkovou náladu v duších dočasných chodců, kteří jimi procházejí obtěžkáni starostmi rodinného, existenčního, citového, sexuálního, zdravotního a bůhví ještě jakého rázu. Rozum, zdánlivá nemoc, zabírá jako veslař, unaví se, složí vesla a nechá se unášet proudem, proti jehož stálému tlaku je marné se bránit, znovu se probere z letargie, vesluje, bojuje s proudem, znaveně odpočívá, vesluje atd. až do sedmdesáti nebo tolika let, která jsou vyměřena jeho boji s proudem. Veslaři odcházejí, proud zůstává. A dušičky jsou vzpomínkovou slavností zmizelých veslařů, kterých je nespočetně víc, nežli skutečných a živoucích. Zamyslí-li se člověk nad drtivou pomíječností všeho živoucího, dal by nej-

raději z celé duše za pravdu těm, kteří současnost vyližou do posledního zbytku jako hladovec talíř, na kterém bylo jídlo. Dal by nejraději, ale nemůže, protože skoro každý, bůhví proč, je drobným strádalem, křečkem, dělajícím si neustále zásoby. Křečkem, který nikdy nemyslí na miliardy zmizelých veslařů, křečkem, který tvrdošíjně buduje jistotu v nejistém světě.

Není s kým se procházet v mlhavých ulicích listopadového města, protože každý je krátkozrakostí, skoupostí a zaslepeností upnut pouze k svým událostem, bez ochoty a možná i schopnosti uvést je do vztahu s otřesnou nekonečností času. Nebylo by snad lidské pomíjet bezprostřední a konkrétní události jedince i společnosti, ale být v nich bez ustání ponořen až po uši, nevidět, neslyšet a nepřemýšlet o začátcích a koncích, ba dokonce o nekonečnu, to je skutečnost degradující člověka takřka na úroveň tura domácího.

Nevimyslel jsem si nikterak pocit cizince, který mne provází celým životem i v okruhu nejbližších příbuzných a známých. I když se snažím podílet na jejich radostech, starostech, nadějích i zoufalství, nenalezl jsem mezi nimi nikdy pochopení ani snahu podílet se na čemkoliv jiném, a toto jejich sobectví mne od nich beznadějně odlučuje.

Snažím se ze všech sil, abych se nezahrabal

do vlastních starostí a nestal se úplným zajatcem sama sebe, pokud je to vůbec v lidských možnostech, a ponechal si co nejvíce času i sil k neosobním událostem a myšlenkám, protože jsem přesvědčen, že pouze na jejich podkladě mohu se setkat s ostatními. Je to však bláhová, donkichotovská utopie, která je každému směšná a nepochopitelná. Za mnohem důležitější pokládají, že se jim podařilo sehnat obývací, jaký nikdo nemá, nebo – světe žasni! – jejich Pepíček se stal legačním tajemníkem a dostal třípokojový byt v Leningradu! Poslouchám-li takové naléhavé projevy „čistě“ a „nezkažené“ radosti bližních, je mi, jako když se na mne sype fůra kamení, a cítím se mnohem osamocněnější, nežli kdybych byl v Antarktidě nebo na poušti.

Neumím dosud mluvit ani přemýšlet; učím se tomu. Neumím dosud žít, rád bych však do-

spěl k tomu, abych ve chvíli odchodu dovedl klidně a s vděčností říct: „Bože, ukončuji mě mou mnohaletou zkoušku. Myslel jsem často na tuto chvíli a snažil se přikládat jí větší význam nežli šifonérům, funkcím, titulům a všem nesmyslům, zatemňujícím můj rozum a zastírajícím mé myšlenky na setkání s Tebou!“

Jan Hanč

PODZIMNÍ KYTICE RŮŽÍ

Když zahradník před zimou zasype keříky hlínou a rostliny zastříhne, zůstane mu kytice posledních růží. Nejpěknější kytice v roce.

Jsou trochu jiné než v létě, jejich barvy jsou temnější – od slabounce růžové přes cihlovou až k sametově rudým. Některé mají už zaschlé okvětní plátky, zbarvené do rezava, jiné jsou poničené deštěm. I stonky jsou slabé a pokroucené...

Přes léto zahradník trhá květy, jen když je chce někomu darovat. Teď si ale dá poslední kytici růží na stůl, aby se jimi mohl naposledy před zimou potěšit. Poupátka s nejvyššími stonky už asi nevykvetou, a dvě maličké polyanthy se přes noc široce rozevřely. Omamně voní. Ačkoliv jsou jen ledabyle vsunuté do sklenice od okurek, celé to vypadá jako klenot. Dokonalá Stvořitelova ikebana. /M

STÁLÁ BLÍZKOST

Nemám rád seance, na nichž se vyvolávají mrtví, a nikdy jsem se jich neúčastnil. Ale myslím si, že v nás je taková potřeba – a stav mysli – že ti, kteří už nejsou a kteří pro nás byli důležití, jsou stále v nás nebo kolem nás. Samozřejmě, že nejde o duchy, ale o to, že v nás existují jako lidé, kteří nás hodnotí a s jejichž názorem počítáme, přestože už umřeli. Velmi často mám pocit, že je můj otec nablízku. Nemá význam, jestli je, nebo není. Už jen fakt, že přemýšlím o tom, co by řekl na to, co chci udělat, nebo na to, co jsem udělal, znamená, že je. A máma taky. Velmi často si pomyslím při čemkoli, co právě dělám: co by na to řekl otec? Když se mi zdá, že by řekl ne, tak to tak neudělám. Jednoduše beru v úvahu jeho názor, přestože není, protože ten názor přece víceméně znám. Odvoláváme se k tomu, co je v nás, k té dobré, slušné straně. Je to etický systém v nás. Můžeme si říct, že je to otázka otcovské autority. Ale ve skutečnosti je to jen naše dobrá část, která říká: „Ne, tam nechod“, „To nedělej“, „Takhle to není nutné“, „Možná bys to mohl zkusit jinak.“ A ať si uvědomíme, že tato rozhodnutí jsou spojena s našimi milovanými lidmi, či ne, nemá to velký význam. Myslím, že stále počítáme s názorem lidí, kteří už nám ho nemůžou sdělit.

Krzysztof Kieslowski

O MLÁDÍ

Někdy před třiceti lety nám na střední škole třídní učitel vyprávěl, jak cestou do práce viděl ve vlaku dívku, která pletla šálu. Nejspíš prý svému milému, protože se přitom krásně a tajuplně usmívala, a vůbec nevnímala okolí. Ten učitel byl přísný, ale při tomhle líčení úplně roztál a říkal to s takovým zaujetím, které jsme my – s čerstvou občankou v kapse, s čerstvou trvalou na hlavě a čerstvou, vlastnoručně spichnutou vestou na zip – tehdy nechápali...

Nedávno jsem si na to vzpomněla, protože jsem viděla ve vlaku stejný obrázek: dívka skloněná nad mobilem, vytukávala do něj s milým tajuplným úsměvem sms. Za chvíli druhou a pak další a další. Taky nevnímala okolí... Její mysl a srdce v tu chvíli patřily jinam, stejně jako ta dívka před třiceti lety. Dnes už vím, proč byl tenkrát učitel tím pohledem tak okouzlen...

Občas ráno potkávám kluka, který jede na kole do školy. Je to takový týpek – ve škole se nedaří, táta v čudu, máma dělá, co může a umí, spolužáci ho trochu přehlíží... No, a tenhle raubíř a propadlík mě pokaždé zdálky hlasitě zdraví, galantně přitom schovává zapálenou cigaretu za zády...

Všechno se opakuje. „Dnešní mládež!“ že-hráme... Je stejná jako my. Jen má v rukou mobily místo pletacích jehlic. Jen má přístup ke všemu a může všechno, což jí neulehčuje život. V podstatě se ale nic nezměnilo. Možná nejvíc my sami... /M

Nutit nejctihodnějšího Sira Nicholase Wintona, aby ve věku sto pěti let letěl do Prahy a teprve zde po Řádu TGM z roku 1998 přijal i nejvyšší české státní vyznamenání Řád Bílého lva, je nevkusné samo o sobě. O co důstojnější by bylo předat mu je u něj doma, anebo na londýnské ambasádě. Český prezident se na poslední chvíli ještě přizívá na odlesku tohoto fascinujícího příběhu cizí lidskosti, ale ani tentokrát se nikdo neodvází sdělit nepohodlnou pravdu. Hrdinství Nicholase Wintona v roce 1939 totiž ze všeho nejvíce bylo zrcadlem zhroucení lidskosti a slušnosti české společnosti a státu po Mnichovu.

Ano, ta pravda je prostá a krutá. Kdyby Židům pomáhaly české úřady a organizace, Britský výbor na pomoc uprchlíkům v Československu (British Committee for Refugees in Czechoslovakia) by nikdy nemusel vzniknout. A ten poslední Wintonův vlak s dvě stě padesáti dětmi, který z Prahy odjel prvního září 1939, aby byl na hranicích Protektorátu zastaven a vrácen, by odjel mnohem dřív. Nikdo z dětí z tohoto vlaku válku nepřežil. Představuji si, jaké by to bylo, kdyby 28. října na Hradě něco takového zaznělo ... Odpusťte, že jsme vás nezachránili.

Dnes už je neposkytnutí pomoci dokonce trestným činem, v zákoníku následujícím bezprostředně po mučení (§149 a 150 TZ). Ale v době, kdy dobrovolná kapitulace před nacismem zlomila páteř a smysl státu, přivedla ke zhroucení sebeucty národa i obecné lidskosti jednotlivců, bylo jednoduché nevidět utrpení jiných. Bez činu se slovo národ stalo jen výmluvou pro přihlížení vraždění ostatních. Ulice i většinu redakcí ovládla lůza, politiku rasismus a slovní národovectví. I tak brilantní demokrat, jako byl Ferdinand Peroutka, napsal v té době větu, která ho měla později, kdy se sám stal exulantem, pronásledovat: „Lítost nesmí být jediným principem humanity.“ (článek Pryč s humanitou - a co potom?)

Kdyby poválečné Československo a jeho tehdejší prezident Edvard Beneš neměli špatné svědomí, musel Nicholas Winton dostat nejvyšší státní vyznamenání nejpozději v roce 1945. Nikdo však tehdy, stejně jako dnes, neměl zájem na otevření kruté pravdy o tom, že britské organizace a dobrovolníci v Praze (vedle Nicholase Wintona i Trevor Chadwick a Bill Barazetti) stáli od podzimu 1938 proti nedemokratickým pořádkům a antisemitským zákonům tehdejšího Československa prakticky sami. Česká společnost by už konečně měla přiznat, že tito Britové ve své hrdinské snaze pomoci uniknout před smrtí alespoň židovským dětem, jednali proti vůli československých úřadů.

Rok 1939 je v české národní diskuzi vnímán a popisován jako selhání našich spojenců,

Velké Británie a Francie. Jistě nejsou bez viny, ale ta nesmí zastírat hloubku a zločiny našeho vlastního selhání. A je výhradně naší chybou, že jsme si to dodnes nepřiznali. Teprve v porážce se pozná velikost jednotlivce i národa – a my jsme selhali. 5. října 1938 abdikoval Edvard Beneš na funkci prezidenta – a už o čtyři dny později vláda přijala „nařízení vlády č. 219 Sb., které „dočasně omezuje v živnostenském a jiném výdělečném podnikání německý a židovský živel“. 14. října vydaly nejdůležitější stavovské organizace českých právníků, lékařů, advokátů a notářů společné prohlášení, odvolávající se na, podle jejich názoru oprávněné, „mocné hnutí v lidu, které je namířeno proti židům“. Prohlášení požadovalo okamžitě omezit „účast židů v uvedených svobodných povoláních na takové procento, které odpovídá celkovému počtu obyvatelstva“. Velký demokrat Edvard Beneš proti ničemu z toho neprotestoval, mlčel – a 22. října v tichosti odjel do Londýna a později do Chicaga. Ještě před koncem roku musejí z univerzit odejít desítky židovských profesorů.

Nebylo mnoho těch, kdo si v takové době zachovali páteř. Tomáš Baťa odmítl požadavky svých dělníků na propouštění Židů, i když vyhrožovali stávkou. Cítil blížící se nebezpečí, a proto urychleně vysílal Židy na místa ve svých zahraničních pobočkách. Zachránil jim život. Přemysl Pitter se jako jeden z mála nebál veřejně vystupovat na obranu Židů už na podzim 1938 a odvážil se jich zastávat a podporovat i za okupace. Peroutka, Baťa, Pitter – není náhodou, že všichni tři po válce skončili v emigraci, vyštvaní komunistickou lůzou.

V roce 1945 se československá politika a společnost, zdevastovány porážkou z roku 1939, ještě nestačily vzpamatovat a s tímto traumatem vyrovnat. Hledaly pomstu – ne rekonstrukci ideálu, na kterém Československo vzniklo. Znovu jenom rozvrátily samy sebe.

Sir Nicholas Winton si Řád Bílého lva určitě zaslouží. Zasloužil by si k němu ovšem i naši omluvu a přiznání pravdy o pošetilém a zbabělém chování československého státu a společnosti ve chvíli ponížení Druhé republiky. V březnu 1939 žilo na území našeho státu přes sto dvacet tisíc Židů. Jen asi třiceti tisícům z nich se podařilo emigrovat. Zavražděno bylo minimálně osmdesát tisíc Židů. A v roce 1952, pouhých sedm let po skončení holocaustu, když Gottwald potřeboval znovu zvednout „hněv lidu“, použil k tomu opět ten nejhnušnější antisemitismus. A na Pražský hrad byly doručovány desetitisíce rezolucí pracovních kolektivů, požadujících pro čtrnáct obviněných ve Slánského procesu „psovi psí smrt“.

Československý stát a společnost mohly a měly ve chvíli ohrožení zachránit desetitisíce životů. Osamělý jedinec, dnes Sir Nicholas Winton, jich za nás zachránil alespoň šest set šedesát devět ... Odpusťte ...

25.10. 2014

Čadajevovo zvolání: „Nejsme ani Západ, ani Východ a nemáme tradice ani toho, ani onoho. Nás, vykázaných jaksi mimo čas, se nedotkl obecný vývoj lidského rodu. Žijeme jen v nejužší přítomnosti, bez minulosti a bez budoucnosti, v prostředí mrtvého ticha. Vyloučení podivným osudem z obecného pohybu lidstva, neshromáždili jsme také nic z tradičních idejí lidského rodu.“

Není u nás vnitřního vývoje, přirozeného pokroku, nové ideje vymetávají ideje staré, poněvadž nevyrůstají z nich a padají jako z modra nebe. Nejlepší ideje, nemajíce spjitosti a souvislosti, se ruší v našich mozcích jako neplodné světélkování. „Asi to bude tím,“ připustil jsem s úlekem, „že jsme vždycky měli radši salám než svobodu.“

Pořád platí, že vy Rusové nechcete ani tak svobodný stát, svobodu ve státě, ale svobodu od státu, zřeknutí se zodpovědnosti za stát. Vy si pořád myslíte, že jste gerojové, chlapi chlápáctí, ale vaše podstata je pokorná, pasivní, ženská.

Rusko je Rossija a Rossija je ženského rodu. Vaše ženskost je ve vztahu ke státní moci pro váš národ stejně příznačná jako pro vaše dějiny. „Pokorná trpělivost vašeho zmučeného národa nezná mezí. Nemáte za sebou tradici mužného rytířství. Mužnost nahrazujete surovostí, vaši vojáci ve válkách loupí a znásilňují, vynahrazují si skutečnou mužnost, opravdové gentlemanství a rytířskost ducha bojovým uměním, velkými svaly a falešným vojáckým kamarádstvím. Kde jsou individuality vašeho národa, kde? Nejraději žijete v teple kolektivu, rozpuštění v ženském žvilvu, v mateřském lůně. Nejste národ bohatýrů, i vaši anarchisté byli změkčilí. Vaše nestátotvornost není ziskem svobody, ale odevzdáním, osvobozením od aktivity.

Víš, co je Rusko? Přijmi ode mne pravdu, kterou říkali velící Rusové s klidem a nadhledem. Měj ho taky, Kuzmo, Rusko je zemí neslychané servility a děšivého ponížení, zemí, která nemá povědomí lidských práv a důstojnosti lidské osobnosti, země setrvačného konzervatismu, porobení náboženského života státem, zemí pevného způsobu života a tíživé hmotnosti. Je to země kupců, pohroužených do tělesnosti země úředníků a tajemníků, kteří nikdy nepřekročí meze izolované a mrtvé říše ... Rusko nemiluje krásu, bojí se krásy jako přepychu, nechce žádnou přebytnost.“ Ženský princip je princip Ruska, i sám název země v ruštině, Rossija, je ženského rodu a pociťuje nedostatek mužského principu. Jak před sto lety nám chybí vlastní mužskost, vše co je skutečně chlapské, přichází z ciziny. Kdysi to bylo řecké, později byzantské, ještě později švédské, německé, za války americké. Rusko se staletí chystá ke vdavkám, očekává ženicha. Jediné řešení, to jsem si uvědomoval už dávno. Rusko musí ve svém nitru najít mužský, osobnostní, tvarující prvek, musí ovládnout svůj národní živel a probudit v sobě imanentní mužnost.

ŽIJEME VE SLABÉ SPOLEČNOSTI dokončení ze str. 5

Mezi vaše basilejské přátele patřil rektor zdejší univerzity profesor Jan Milíč Lochman. Ovlivnil vás svým teologickým zaměřením?

Profesor Lochman mi byl opravdu blízký – především filozoficky a politicky. Teologická témata se v našich diskusích vynořovala jen vzácně – nejvíce v souvislosti s objasňováním kořenů morálky. Oba jsme byli silně ovlivněni Masarykem a Rádem. V jejich hodnocení jsme se plně shodovali – difference jsme měli jen v hodnocení Josefa Lukla Hromádky, k němuž byl Lochman shovívavější. Lochman byl člověk sociálně velmi senzitivní, v tom byl blízký Rádlovi, který, jak je známo, byl sociálním demokratem. Lochman politicky organizován nikdy nebyl, neshodovalo se to s jeho kazatelskou funkcí. Ale v politických i sociálních otázkách jsme byli většinou zajedno. Profesor Lochman patřil také mezi pět myslivých českých intelektuálů, kteří tvořili jádro přednášek konferencí Česko slovenské společnosti pro vědy a umění (SVU), které jsme ve Švýcarsku organizovali – například diskuse o Masarykově humanitním odkazu, filozofii českých a slovenských dějin, našem vztahu k Evropě či o poslání kultury v jejím zápasu proti násilí. Vedle Lochmana patřili do tohoto základního kvintetu sociolog Jaroslav Krejčí z britského Lancasteru, filozof Erazim Kohák z Bostonu, slavista Antonín Měšťan z Freiburgu a vynikající žurnalista Pavel Tigríd z Paříže. Na ty jsem se vždy nejdříve obrátil, zda by s navrženým tématem souhlasili a vypracovali příspěvek. A žádný z nich neodmítl. K nim se pak podle ústředního tématu konference připojovali další profesori z celého světa. Tyto konference, na které se sjížděli čeští a slovenští kulturní pracovníci z USA, Kanady, západní Evropy, ba dokonce z Jižní

Afriky a z Austrálie, se konaly obvykle v některém alpském hotelu a účastnilo se jich vždy okolo 150 lidí. Bez honoráře – a ještě si cestu i pobyt hradili ze svého. To bylo v exilu samozřejmostí.

V roce 2004 jste přednášel v Basileji o aktuálním nebezpečí KSČM, protože se dosud nevzdala svého stalinistického dědictví. Je v této straně stále přítomné?

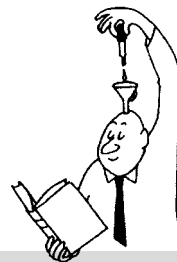
Tehdy – tedy před deseti lety – byla ještě nostalgie starých komunistů obracejících se k „zářné minulosti“ opravdu silná. Čtvrtý sjezd strany v prosinci 1995 vyhlášoval: „Na praktických zkušenostech jsme se přesvědčili, že vědecká teorie, jejíž základy položili Marx a Engels a k jejímuž rozvoji výrazně přispěl i Lenin, je schopna nám i nadále poskytovat pravdivý obraz o světě a společnosti a je plně slučitelná s moderními vědeckými poznatky.“ Za přirozené vyústění socialistického vývoje společnosti se nadále prohlašoval komunismus. V lednu 1999 programová konference komunistické strany přiznává: „Členská základna ve velké většině trvá na komunistických hodnotách, komunisté přestali odsuzovat vlastní minulost způsobem, který byl z taktických důvodů nutný krátce po listopadu 1989.“ Ty „taktické důvody“ nelze ani dnes přehlížet. Komunistická strana Čech a Moravy dospěla k závěru: „Považujeme období socialismu za období, které přes všechny nedostatky patří k nejlepším stránkám historie českého a slovenského lidu.“ Nutno připojit, že to bylo období diktatury, jejíž pomocí měl být socialismus v letech 1948 až 1989 nastolen. A že tato diktatura ničila životní šance velké části společnosti. Navzdory tomu nedostatkem sebedůvědy zcela určité ani dnešní KSČM netrpí. V nových poměrech liberální demokracie, kapitalistického hospodářského systému, kdy jsme opustili sovětský paternalismus a stali se součástí Evropské unie, argumentuje ovšem KSČM „umírněně“ – pomáhá si předbolševickým šmeralovským radikálním socialismem. Používá v podstatě sociálnědemokratický slovník, čímž zamlžuje své skutečné cíle. Pokud však leninské názory zůstávají jedním ze zdrojů teorie a práce KSČM, zůstává i dnešní reformně se tvářící, a dodejme, že i reformně se zatím chovající, komunistická strana špatně čitelným politickým subjektem.

Karel Hrubý (90) Vyučil se soustružníkem. Navštěvoval učitelství ústav a v letech 1945 až 1949 studoval filozofii a češtinu na Filozofické fakultě UK v Praze. Od r. 1945 se angažoval v Československé sociální demokracii. V r. 1955 odsouzen komunistickým režimem za politickou činnost k deseti letům vězení. V r. 1960 propuštěn na všeobecnou amnestii. Poté dělníkem, v r. 1968 sociologem. V září 1968 emigroval s rodinou do Švýcarska, kde působil jako sociolog v Basileji a dodnes žije. Zapojil se do činnosti Československé sociální demokracie v exilu. V r. 1973 byl zvolen jejím místopředsedou a v létě 1989 předsedou, jímž byl až do roku 1995. Člen zastupitelstva a předsednictva Rady svobodného Československa a předseda švýcarské sekce Československé společnosti pro vědy a umění. Zaměřuje se na T. G. Masaryka a na komunistickou diktaturu. V r. 1995 mu prezident Václav Havel propůjčil Řád T. G. Masaryka II. stupně.

Česká pozice, LN, 25.11. 2014

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

neděle 9.11.		Svátek posvěcení lateránské baziliky
7.15 h. Letohrad	Mdr 6,12-16	Ž 63
8.45 h. Mistrovice	1 Sol 4,13-8	
10.15 h. Orlice	Mt 25,1-13	
sobota 15.11.		18 h. Mistrovice
neděle 16.11.		33. v mezidobí
2. díteční sbírka na plošné pojištění		
7.15 h. Letohrad	Př 31,10-31	Ž 128
8.45 h. Lukavice	1 Sol 5,1-6	
10.15 h. Orlice	Mt 25,14-30	
sobota 22.11.		18 h. Lukavice
neděle 23.11.		Slavnost Ježíše Krista Krále
7.15 h. Letohrad	Ex 34,11-17	Ž 23
8.45 h. Mistrovice	1 Kor 15,20-26.28	
10.15 h. Orlice	Mt 25,31-46	
sobota 29.11.		18 h. Mistrovice
neděle 30.11.		1. adventní
7.15 h. Letohrad	Iz 63,16-19;64,2b-7	
8.45 h. Lukavice	Ž 80 1 Kor 1,3-9	
10.15 h. Orlice	Mk 13,33-37	
sobota 6.12.		18 h. Lukavice
neděle 7.12.		2. adventní
7.15 h. Letohrad	Iz 40,1-5.9-11	
8.45 h. Mistrovice	Ž 85 2 P 3,8-14	
10.15 h. Orlice	Mk 1,1-8	

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad, tel. 465 620 357 • Redakce: Václav Vacek, Iva Marková, Miloslava Šejvlová, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741